

ЧАС_19 – Померање

Трајање	1h
Материјал	За цело одељење : <ul style="list-style-type: none"> • Приступ комјутеру или информатичкој сали
Циљеви	<ul style="list-style-type: none"> • Развити свест о различитости наших кретања • Схватити да, и када смо непокретни пред компјутером, ипак правимо неке мале гестове
Радне компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Практиковање истраживачког приступа : посматрање, постављање питања • Манипулација и експериментисање, формулисање хипотезе и њено тестирање, аргументација
Кључне речи	Акција, гест, покрет

Наставник позива одељење да се потсети идеја наведених на уводном часу у вези неких функција мозга при извршавању неких активности, гестова и покрета.

Почетно питање

Наставник позива одељење да се запита : „*које покрете чинимо телом током дана ?*“ Одељење дебатује размишљајући о својим покретима које чини од устајања до краја дана , наводећи примере попут „*ходамо до школе или из просторије у просторију*“, „*трчимо у школском двористи*“, „*прескажемо ластии*“. Неки ученици могу поменути и бројне „*мале гестове*“ попут : „*њишемо ногом под столицом*“, „*покрећемо руке при писању оловком*“, „*окрећемо главу лево десно да би видели наше другове*“, итд. Наставник ове предлоге пише на табли.

Затим пита : „*како бисмо могли да класирмао ове покрете ? да ли неки међу њима имају нешто заједничко?*“ Ученици заједнички, или у малим групама размишљају и дају своје предлоге, сугеришући на пример : „*неки покрети су спори, а неки брзи*“, „*неке реализујемо покретима делова тела, а неке покретањем целог тела*“, „*неки су заморни, а неки не*“, „*изазивају знојење или не*“, „*неке изводимо без размишљања, за друге нам је потребан изванредан напор*“, итд. Деца констатују да, током дана, чинимо врло различите покрете. Предложене категорије остају написане на табли и користе се у наставку часа.

Наставник затим пита : „*да ли се наше тело покреће када седимо смо испред екрана ?*“ Предлози из ученичке дебате се бележе на табли. Неки тврде да : „*не, ми се не крећемо*“, други примећују : „*да, када седим пред телевизором приморан сам да понекад променим свој положај*“, „*подижемо се да би протествовали против судијске одлуке на неком мечу*“, „*згрчимо се када је нека напета ситуација*“ Неки ће можда рећи да : „*покрећемо прсте да би употребили тастатуру и миша при раду на компјутеру или команде ручице неке видео игре*“. Други могу поменути „*игре видео кинетике*“ (препозанвање покрета), итд.

Питање „*како се померамо пред екранима?*“ је написано на табли и у експерименталним свескама.

Активност : „како се померамо пред компјутером ?“

У циљу добијања више информација могуће је поставити и следеће питање : „*како да покушамо да сазнамо како се неко помера током коришћења компјутера ?*“ Ученици заједно размишљају о протоколу посматрања и предлажу следећи пример : „*требало би посматрати неког ко управо ради на компјутеру*“, „*бележити сваки детаљ у вези покрета његовог тела*“, „*посматрати пажљиво а запажања претставити неком листом*“, итд. Могу, евентуално, предложити : „*могли би сами да снимимо филм при раду на компјутерима, а да затим посматрамо све што радимо*“. Своја запажања приказују користећи заједнички компјутер или информатичку салу. Ако се поседује само један компјутер, онда се изабере ученик коме се да задатак (да пише неки текст, консултује неку страну на интернету, игра партију карата, итд.) а остатак одељења га посматра и бележи његове покрете. Када има више компјутера могуће је радити два по два, при чему је један на компјутеру а други бележи његове покрете. Ако је на располагању камера или фотоапарат с функцијом „видео“ могуће је предвидети и снимање.

Вера пред екраном компјутера....

- удара прстима по тастатури*
- покреће миша руком*
- примиће лице екрану да би боље видела*
- очима прати курсор*
- мрда ногама под столом*
- поскаче од среће када побеђује*

Прикупљање резултата експеримента

Одељење по завршеном посматрању приказује своја запажања која се пишу на табли или на постеру. На пример : „*када смо наспрам екрана компјутера, покрећемо главу да би видели делове екрана, прсте да би притисли одговарајуће дирке тастатуре, руку при коришћењу миша, прекрстимо и раставимо ноге под столом*“, итд. Овом вежбом посматрања се ученицима омогућује да открију гестове за које праве испред екрана. Осим тога, ово ће бити и прилика да запазе неопходност прављења оваквих гестова да би компјутер функционисао и производио очекиване резултате.

Наставник ученицима сад предлаже да сваки од њих своје покрете сврста у категорије дефинисане на почетку часа, а налазе се на табли. „*којој категорији одговарају? Да ли су то покрети коју укључују цело тело? само део тела? покрети умора, или не?*“ Одељење дебатује, и закључује да, иако наизглед непокретни испред компјутера, правимо углавном мале покрете прстима и рукама. Они су знатно мањег интензитета од покрета при спортским активностима. Током дебате је, евентуално, могуће разматрати шта би се десило ако би правили само „*мале покрете и били увек у седећем положају на истом месту*“.

Закључак, забелешке

Одељење приказује добијене резултате и заједнички извлачи закључак који се пише на табли и у експерименталне свеске. На пример :

„Пред екранима нисмо непокретни : правимо мале покрете. Ти гестови су неопходни при коришћењу коришћењу било које машине (дајемо јој наредбе померајући миша или удрајући по тастатури)

Допринос „Повељи за боље коришћење екрана“

На крају овог часа одељење пише заједничку препоруку коју додаје „Повељи за боље коришћење екрана“ и дописује на постеру који виси на зиду у одељењу још од уводног часа. На пример :
„Морамо током дана упражњавати физичке и спортске активности : опустимо се и одморимо се после рада пред екраном.“